

СЕКЦІЯ 9.

Освіта та інновації для відновлення України

УДК 808:81'243

Лещенко Любов

старший викладач кафедри іноземних мов та
міжкультурної комунікації

Київського національного економічного університету

імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна

lyubov.pavlovna@ukr.net

Бескоровайна Ніна

старший викладач кафедри іноземних мов
та міжкультурної комунікації

Київського національного економічного університету

імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна

nina_tera@ukr.net

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Актуальність теми дослідження пов'язана з потребою відновлення України після війни з росією. Втручання країни агресора завдало значної шкоди національній інфраструктурі, освіті, економіці та міжнародному економічному співробітництву. Хочемо акцентувати на кількох важливих напрямках використання іноземних мов для успішного відновлення України. По-перше, особливо важливим є вивчення досвіду країн світу щодо стратегій відновлення економіки після збройних конфліктів. Оскільки це питання незабаром постане і в нашій країні, ми можемо запозичити багато ефективних

інструментів, заснованих на закордонній практиці відновлення і поживлення економіки, і використовувати їх у контексті вітчизняних економічних реалій. У зв'язку з цим вивчення іноземних мов є однією з успішних стратегій засвоєння та проєктування, інвестування іноземного досвіду. По-друге, рух України до членства в ЄС має безпрецедентну підтримку як серед громадян України, так і серед громадян Євросоюзу. Програма ЄС Erasmus+ виконується з урахуванням положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС із питань освіти, молоді, спорту та громадянського суспільства (розділ V, глави 23–26, статті 430–445). Університети України є активними учасниками цієї програми у сфері вищої освіти з міжнародної академічної мобільності, співпраці між університетами та європейських студій, а також інших напрямів і сфер протягом 2014–2020 рр., деякі проєкти виконуватимуться до 2025 р. І роль іноземної мови у цьому дуже важлива.

По-третє, сучасний стан міжнародних зв'язків України у різноманітних сферах життєдіяльності, вихід її у європейський та світовий простір, нові політичні, соціально-економічні та культурні реалії потребують певних трансформацій і у сфері освіти як важливого державного інституту, у тому числі й у галузі навчання іноземних мов. Сьогодні, як ніколи раніше, статус іноземної мови має тенденцію до постійного зростання. Серед світової спільноти вона все ширше набуває ролі засобу міжкультурного спілкування. Усе це зумовлює визначення основних стратегічних напрямків удосконалення цілей, змісту, методів, і засобів навчання іноземної мови. Варто пам'ятати й про повернення громадян України, які вивчили за цей час різні іноземні мови за кордоном.

І нарешті вивчення іноземних мов, забезпечить входження України до світового освітянського простору. Вивчення іноземної мови повинно ґрунтуватися на гуманістичному підході, допомагаючи розкривати творчий потенціал студентів і сприяючи розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу, формуванню майбутніх свідомих патріотів своєї країни, толерантних громадян світу.

Нове бачення освіти має на меті створення мотиваційного середовища для учнів у процесі вивчення іноземних мов. У цьому підході комунікативність, як основна функція мови, більш повно виконується, як в лінгвістичному, так і в концептуально-тематичному спрямуванні. Чимраз збільшення значення культурних обмінів, інтеграції в Європу, доручення до світових цінностей, процес глобалізації збільшили можливості контактів з носіями мови. Отже, вивчення іноземної мови в вищій школі набуває практичного значення, а комунікативна функція мови відіграє головну роль в процесі вираження почуттів, суджень та засвоєнні інформації, знань, що подаються в будь-якій формі. При використанні мови домінує одна мета: отримати інформацію, вивчити, застосувати інформацію, спонукати до дії, виразити почуття. Така матеріалізація актів комунікації може набирати різноманітних форм вираження, від найпростіших до найскладніших.

Аналіз практики викладання англійської мови у вищому навчальному закладі показав, що підручники та методичні розробки, які використовуються в процесі навчання, ще недостатньою мірою враховують роль і значення мотиваційної сфери студентів, динаміку смислотворчих мотивів учіння в процесі навчання, міру та характер взаємозв'язку мотиваційної готовності до засвоєння знань.

Провідними мотивами вивчення англійської мови як фахової дисципліни студентами вищого навчального закладу є мотиви професійного досягнення, комунікативні, пізнавальні та мотиви зовнішні. Засобом їх формування слугує методика викладання та зміст англійської мови як навчального предмета. Специфічними спонуканами вивчення англійської мови є комунікативні мотиви. Найважливішою умовою їх формування та розвитку є надання комунікативного спрямування всьому курсу викладання англійської мови у вищій школі.

Новаторський статус викладача іноземної мови в системі розвиваючого навчання, а саме активного регулятора процесу викладання, надає йому свободу дій в методико-дидактичній діяльності та у всіх його ініціативах. Навколо особистості студента

зосереджуються всі дидактичні ініціативи. Демократизація двобічних відносин «учень-вчитель» має на меті не тільки свободу рішень з боку учнів, а й відповідальність з боку вчителя в процесі перевірки набутих учнем знань. Вчитель повинен створити студентам мотиваційне середовище, адекватне для вивчення іноземних мов.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективність комунікативно спрямованого навчання іноземних мов у вищій школі залежатиме від бажання і здатності вчителів і викладачів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо гуманістичного підходу у навчанні, розуміння необхідності відмовитися від авторитарних і схоластичних методів.

Список використаних джерел:

1. Крючков Г. Болонський процес як гармонізація Європейської системи вищої освіти. *Іноземні мови в навчальних закладах*. Педагогічна преса, 2004.
2. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. *Іноземні мови в навчальних закладах*. Педагогічна преса, 2003.
3. Stern, H.H. (1983). *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
4. Blair, R.W., ed (1982). *Innovative approaches to language teaching*. New York: Newbury House.
5. Celce – Hurcia, H., ed (1991). *Teaching English as a Second or Foreign Language*. Heinle L Heinle Publishers. Boston, Massachusetts.
6. Комунікативні методи та матеріали для викладання англійської мови. Oxford University Press, 1998.
7. Betty Schampfer Azar (1999). *Basic English Grammar*. Longman.